

Handläggare: Anneli Rydström
Telefon: 08-508 22 068

Till
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Förslag till riktlinjer för köhanteringssystem för äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden, svar på remiss

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen, som svar på remissen.

Maria Mannerholm
Stadsdelsdirektör

Annmarie Sandberg
Äldreomsorgschef

Sammanfattning

Valfrihet kommer att införas i äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden 2008-07-01. Ett förslag till riktlinjer för köhanteringssystem för äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden, har utarbetats av äldreförvaltningen och skickats på remiss till stadsdelsnämnderna.

Äldreförvaltningen föreslår bl.a. att det ska finnas en köansvarig handläggare i varje stadsdelsnämnd, som ska administrera köerna till samtliga boenden som finns inom stadsdelsnämndens geografiska område, samt för köerna till ett antal privata boenden som ligger utanför det geografiska området. Lediga lägenheter förmedlas enbart efter kötid. Den enskilde föreslås kunna stå i tre olika köer samtidigt.

Valfrihetsmodellens mål är att genom en mångfald av vård- och omsorgsboenden öka de äldres möjligheter att välja till vilket boende man vill flytta till, vilket är positivt. För att kunna uppfylla målet är det viktigt att köhanteringssystemet är effektivt och väl fungerande. Det är också viktigt att köhanteringssystemet inte blir kostnadsdrivande. Förvaltningarna efterfrågar därför en ekonomisk analys över systemets kostnadsmässiga effekter.

Enligt förslaget har den äldre som fått plats på ett vård- och omsorgsboende möjlighet att stå kvar i kö till andra boenden. Detta kan fördröja köhanteringen och leda till långa

väntetider. Vidare är det inte möjligt att prioritera äldre med akuta behov, vilket är en brist.

Förslaget till köhanteringssystem innebär en ökad administration på stadsdelarna och en ökad belastning på biståndshandläggarna. För att få en effektiv och funktionell köhantering, anser förvaltningarna att köhanteringen bör skötas centralt.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreomsorgsavdelningen i samverkan med stadsdelarna Skärholmen och Älvsjö. Ärendet behandlas i stadsdelsnämndens pensionärsråd 2008-01-22 och 2008-02-12. De fackliga organisationerna informeras 2008-01-29.

Bakgrund

Remiss om förslag till riktlinjer för köhanteringssystem av äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden har inkommit till stadsdelsnämnden från kommunstyrelsen. Svar ska lämnas senast 2008-02-21. Se bilaga.

Kommunfullmäktige beslöt den 5 november 2007 att valfrihet inom äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden (exklusive servicehus, korttidsvård, avlastning, växelvård) ska införas fr.o.m. 1 juli 2008. Valfrihetssystemet innebär att den enskilde som beviljats vård- och omsorgsboende ska kunna välja var han/hon vill bo. Valet gäller alla vård- och omsorgsboenden som ingår i kundvalet dvs. stadens egna boenden och privata boenden, inom staden och i övriga länet, som staden efter upphandling tecknat avtal med.

Kommunstyrelsen har fått i uppdrag att utarbeta direktiv och riktlinjer för kundvalssystemet. För att möjliggöra valfrihet i vård- och omsorgsboenden måste ett köhanteringssystem utvecklas som kan hantera alla lediga platser på de vård- och omsorgsboenden som ingår i kundvalssystemet. Arbetet med att utveckla ett köhanteringssystem bedrivs inom äldreförvaltningen i samarbete med stadsledningskontoret. Den tekniska lösningen av köhanteringssystemet är inte klar ännu. Mycket talar dock för en utveckling av det befintliga köhanteringssystem som idag finns för servicehus i stadens ärendehanteringssystem, Paraplysystemet.

Förslag till köhanteringssystem för vård- och omsorgsboende

Sammanfattning av förslaget

- Köansvarig handläggare på varje stadsdel.
- Lediga platser/lägenheter förmedlas enbart efter kötid.
- Antalet personer som kan stå i kö till ett boende begränsas efter boendets storlek.
- Den enskilde föreslås kunna stå i tre olika köer samtidigt.
- Den enskilde ska lämna besked inom 3 dagar.
- Finns det ingen ledig lägenhet omgående på något av de boenden som valts ska ett likvärdigt alternativ erbjudas.
- Accepterar den enskilde det alternativa boendet kan denne ändå välja stå kvar i kö till det ursprungligt valda boendet.

- Om den enskilde väljer att vänta på valt boende men inte kunnat erbjudas lägenhet inom två månader ska återigen ett annat alternativ erbjudas.

Förvaltningens förslag

I svaret till äldreförvaltningens förslag till köhanteringssystem vill Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd lyfta fram följande frågor, synpunkter och förslag.

Valfrihetsmodellens mål är att genom en mångfald av vård- och omsorgsboenden öka de äldres möjligheter att välja till vilket boende som man önskar flytta till, vilket är positivt. För att möjliggöra detta och kunna uppfylla målet, är det viktigt att det finns ett effektivt och väl fungerande köhanteringssystem. För staden och stadsdelarna är det också viktigt att köhanteringssystemet inte är kostnadsdrivande. Det är därför angeläget att en ekonomisk analys kan åstadkommas över systemets kostnadsmässiga effekter för stadsdelarna.

För stadsdelarna innebär förslaget en ökad administration och en ökad belastning på biståndshandläggarna som också har i uppdrag att genomföra vårdnivåbedömningar. Detta kommer att ställa krav på ökade resurser.

Förvaltningen bedömer att en köhantering sköts effektivast och mest funktionellt om den sköts av en central köhanteringsadministration.

Det är viktigt att ett valfrihetssystem tar hänsyn till individuella behov, vilket är grundläggande i beslut om bistånd, vård och omsorg. Biståndsbedömarnas roll är att bedöma de äldres omvårdnadsbehov och också att kunna se till att äldre med akuta behov av boende omgående får sina behov tillgodosedda. Förvaltningens bedömning är att det förslagna köhanteringssystemet inte gör det möjligt att prioritera äldre med akuta behov eftersom lediga lägenheter enbart kan förmedlas efter kötid.

Förvaltningen ser ett problem med att en äldre som fått plats i särskild boendeform med rätt omsorgsnivå ändå kan stå kvar i köer för annan plats. Det kan då bli svårt att få plats för person i behov av förtur, vid det tillfälle kön är upptagen av passiva sökanden.

Möjligen kan man avhjälpa detta genom att ha olika köer, en "aktiv kö" och en separat "byteskö". Att lösa en permanent placering genom ett korttidsboende är inte möjligt, eftersom lagstiftningen kräver verkställighet inom tre månader. Behov kan då uppkomma till placering i vård- och omsorgsboende utanför kundvalssystemet.

Ett annat exempel som visar på komplexiteten i den föreslagna köhanteringen är en lång kö inom ett attraktivt vård- och omsorgsboende. Vid det fall de första tio avböjer erbjuden plats och alla väljer att avvakta med besked i tre dagar kan det ta mycket lång tid, och med kostsamma följder för det aktuella vård- och omsorgsboendet, att fylla den vakanta platsen. Möjligen kan man undvika proppar genom att ha kortast möjliga betänketid för svar när ny plats uppkommer i kön till annat vård- och omsorgsboende. En sådan önskan från vård- och omsorgsboenden kan kollidera med de anhörigas som kan uppleva att förslaget på tre dagars betänketid är allt för kort samt att hyreskontraktet ska skrivas senast inom fyra dagar från att den enskilde fått erbjudandet.

De tekniska lösningarna är inte klara och det är svårt att säga hur systemet kommer att fungera i praktiken. Inför valfrihetsmodellen har staden bl.a. studerat Nacka, som är en betydligt mindre kommun med andra förutsättningar och förhållanden.

Mellan kommunerna i Stockholms län finns en överenskommelse för vård- och omsorgsboende, som innebär att "hemkommunen" har kvar ansvaret för den äldre dvs, bedömer den äldres behov och står för kostnaden för plats i annan kommun/stadsdel. Skrivelse saknas vad som gäller för enskilda personer som omfattas av länsöverenskommelsen. Dessa personer handläggs inte i stadens paraplysystem. Om köhanteringen ska skötas i paraplysystemet så kan dessa personer inte ställa sig kö inom det föreslagna köhanteringssystemet.

Det bör också påpekas att det idag råder sekretess mellan stadsdelarna och att det idag inte är möjligt att få fram utförligare personuppgifter i servicehusets kösystem i paraplysystemet. Dessa uppgifter går endast att få fram om man har möjlighet att gå in i personakten

Avslutningsvis kan nämnas att förvaltningen bedömer det viktigt att staden centralt skapar en likformig information gällande köhanteringen i syfte att säkerställa likställigheten i staden.

Bilaga

1. Remiss om förslag till riktlinjer för köhanteringssystem inom äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden.